

Lesbrief 22 – De meditatiereis (2)

Jaar 1

Kim Nataraja

Verleden week hoorden we over wat er met ons kan gebeuren tijdens de meditatiereis. We beginnen met enthousiasme en onze toewijding voor de dagelijkse beoefening groeit, maar metertijd zullen we onvermijdelijk de "demon van acedia" ontmoeten. We beginnen ons verveeld en rusteloos te voelen; we voelen ons alsof we in een woestijn zijn aangekomen. Thomas Merton zei, toen hij vertelde over zijn eigen woestijnervaring: "Pas wanneer we in staat zijn om alles binnenin ons 'los te laten', alle verlangen om te zien, te weten, te smaken en de ervaring van de vertroosting van God te verkrijgen, alleen dan zijn we echt in staat om Zijn aanwezigheid te ervaren".

Om die reden wordt een 'loslaten' gevraagd, en op die manier is deze 'woestijn ervaring' zuiverend. Het is een uitdaging om boven ons zelfbewustzijn uit te stijgen en te mediteren zonder beloning, zonder te weten waar de Geest ons naar toe leidt, te blijven mediteren, zelfs als we aangevallen worden door deze krachtige afleidingen. Zo lang als we volhouden en trouw gaan zitten voor onze dagelijkse praktijk, ongeacht wat er gebeurt, zullen we uiteindelijk door alle weerstand heen breken en naar werkelijke zelfkennis geleid worden, gezuiverd en gesterkt. Op die wijze is de woestijn ook onze weg naar het Beloofde Land, want – in de woorden van Woestijnvader Evagrius: "Geen andere demonen zitten de demon van acedia dicht op de hielen, want alleen een gevoel van diepe vrede en onuitsprekelijke vreugde komt voort uit deze worsteling". Deze "diepe vrede en onuitsprekelijke vreugde", die door de Woestijnvaders en –moeders 'apatheia' werd genoemd, is de diepe en onverstoorbare kalmte van een waarlijk geheelde ziel. Zij wisten dat de 'apatheia' of 'zuiverheid van hart' de voorwaarde was om het 'Koninkrijk van God' binnen te gaan, om te verblijven in Gods Aanwezigheid.

"Wat de vaders het meest van alles zochten, was hun eigen ware zelf in Christus. En om dat te doen, moesten zij het onechte, formele zelf, dat was gefabriceerd onder de sociale dwang van de 'wereld', volledig verwerpen". (Thomas Merton). Ons 'ware zelf in Christus' straalt daarom naar buiten wanneer de stroom van gedachten en gevoelens verstild zijn, wanneer de maskers van het ego en de valse beelden van het zelf weggevallen zijn en wanneer de emoties zijn gezuiverd. Dan kennen we onszelf als de 'kinderen van God', geschapen naar Zijn beeld en gelijkenis. Deze kalmte, deze gelukzaligheid, deze vrede en vreugde is tegelijkertijd een volmaakt bewustzijn en een superieure waakzaamheid. Dan zijn we "volkomen in leven".

Hieruit komt het laatste stadium van 'agape' voort, de meest verheven ervaring van alles, een gevoel van eenheid en een besef van de universele en onvoorwaardelijke liefde van God. De kenbare wereld van vormen en alle concepten van de geest worden overstegen. Wij weten dat "God zonder kwantiteit is en zonder iedere uiterlijke vorm" en we "zien met verwondering het licht van onze eigen geest, en kennen dat licht als iets dat voorbij onze geest ligt en tezelfdertijd de bron van onze geest is". (John Main) Wij beseffen dat onze geest verenigd is met de Geest. We zijn binnengegaan in de stroom van liefde tussen de Schepper en zijn schepping. Wij zijn thuisgekomen.

"De mens moet eerst tot zichzelf hersteld zijn, waarbij hij in zichzelf als het ware een springplank maakt, voordat hij vandaar kan oprijzen en tot God gevoerd kan worden". (Augustinus)